Zestaw wizualnych planów dnia

Plansze i karty obrazkowe do druku

Przewidywalny dzień w domu, w przedszkolu i w szkole

Prawa autorskie

© Zestaw wizualnych planów dnia. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Materiał jest przeznaczony do użytku edukacyjnego i domowego. Możesz drukować plansze i karty dla siebie, swoich uczniów i swojej rodziny, zgodnie z zakupioną licencją.

Bez pisemnej zgody właściciela praw nie wolno sprzedawać, udostępniać ani publikować tego materiału, w całości ani we fragmentach, w wersji drukowanej lub cyfrowej.

Treści mają charakter pomocniczy i nie zastępują konsultacji ze specjalistą, na przykład z psychologiem, pedagogiem specjalnym lub terapeutą.

Wskazówka do druku

Najlepszy efekt uzyskasz, drukując karty w kolorze na grubszym papierze i zabezpieczając je folią do laminowania.

Spis treści

Na początek

Dlaczego plan wizualny pomaga? ..... — 03

Moduł 1. Jak korzystać z planów — 04

Przygotowanie materiałów ..... — 05
Wprowadzanie planu krok po kroku ..... — 06
Gdy plan się zmienia ..... — 07

Moduł 2. Plansze do planowania dnia — 08

Plan dnia – wersja pionowa ..... — 09
Plan dnia – pasek poziomy ..... — 10
Najpierw – potem ..... — 11
Teraz – za chwilę – później ..... — 12
Plan dnia z zegarem ..... — 13
Plan tygodnia ..... — 14
Plan wyjścia ..... — 15
Tablica „Gotowe" i karta „Czekam" ..... — 16

Moduł 3. Karty obrazkowe — 17

Poranek ..... — 18
Higiena i toaleta ..... — 19
Posiłki ..... — 20
Przedszkole i szkoła ..... — 21
Zajęcia w klasie ..... — 22
Zabawa i czas wolny ..... — 23
Ruch i zabawa na dworze ..... — 24
Wyjścia i miejsca ..... — 25
Wizyty i ważne wydarzenia ..... — 26
Popołudnie w domu ..... — 27
Wieczór i sen ..... — 28
Karty specjalne ..... — 29

Moduł 4. Gotowe plany i sekwencje — 30

Przykładowy plan: poranek w domu ..... — 31
Przykładowy plan: dzień w przedszkolu ..... — 32
Przykładowy plan: dzień w szkole ..... — 33
Przykładowy plan: popołudnie i wieczór ..... — 34
Mycie rąk krok po kroku ..... — 35
Mycie zębów krok po kroku ..... — 36
Ubieranie się krok po kroku ..... — 37
Korzystanie z toalety krok po kroku ..... — 38
Plan wyjścia: zakupy w sklepie ..... — 39

Na koniec

Wskazówki na co dzień ..... — 40

Dlaczego plan wizualny pomaga?

Wiele dzieci, zwłaszcza dzieci w spektrum autyzmu, lepiej rozumie to, co widzi, niż to, co słyszy. Słowa szybko znikają, a obrazek zostaje na swoim miejscu i można do niego wrócić w każdej chwili.

Plan wizualny pokazuje dziecku, co dzieje się teraz, co będzie potem i kiedy dana aktywność się skończy. Dzięki temu dzień staje się przewidywalny, a mniej niespodzianek oznacza mniej napięcia i trudnych sytuacji.

W tym zestawie znajdziesz 8 plansz do planowania, 144 karty obrazkowe oraz gotowe plany i sekwencje. Wydrukuj je i dopasuj do rytmu dnia swojego dziecka lub ucznia.

Co daje plan wizualny?

Spokój – dziecko wie, czego się spodziewać.

Samodzielność – samo sprawdza, co będzie dalej.

Łatwiejsze przejścia – zmiana aktywności mniej zaskakuje.

Moduł 1

Jak korzystać z planów

1

Przygotowanie, pierwsze kroki i zmiany w planie

Przygotowanie materiałów

Dobrze przygotowane karty posłużą Ci przez wiele miesięcy. Wystarczą cztery proste kroki.

1

Wydrukuj

Drukuj w kolorze, najlepiej na grubszym papierze. Plansze możesz powiększyć do formatu A3.

2

Zalaminuj

Folia chroni karty przed zgnieceniem, wodą i jedzeniem. Karty używane w łazience i w kuchni zawsze laminuj.

3

Wytnij

Tnij wzdłuż szarej przerywanej linii. Zaokrąglij rogi, aby karty były bezpieczne dla dziecka.

4

Przyklej rzepy

Jedną część rzepu przyklej na planszy, a drugą na odwrocie karty. Kartę łatwo wtedy przypiąć i odpiąć.

Czego potrzebujesz?

- drukarka i papier
- folia do laminowania
- nożyczki
- taśma rzepowa
- pudełko lub koperta na karty

Wskazówka

Przechowuj karty w pudełku z przegródkami podpisanymi tak jak strony zestawu, na przykład: Poranek, Posiłki, Wieczór i sen.

Wprowadzanie planu krok po kroku

Nowe narzędzie wprowadzaj powoli. Dziecko potrzebuje czasu, aby zrozumieć, że obrazek oznacza konkretną czynność.

1 Zacznij od dwóch kart

Użyj planszy „Najpierw – potem”: najpierw zwykła czynność, potem coś, co dziecko lubi.

2 Nazwij i wskaż

Mów krótko: „Najpierw buty, potem plac zabaw”. Wskazuj kartę palcem.

3 Odkładaj gotowe

Po każdej czynności dziecko zdejmuje kartę i wkłada ją do koperty „Gotowe”.

4 Dodawaj karty

Gdy dziecko rozumie zasadę, wydłużaj plan do 3–5 kroków.

5 Plan całego dnia

Na koniec przejdź do planu pionowego albo paska z całym dniem.

! Pamiętaj

Korzystaj z planu codziennie, także w spokojne dni. Plan działa najlepiej, gdy jest stałym elementem dnia, a nie nagrodą ani karą.

Gdy plan się zmienia

Zmiany są częścią życia: autobus się spóźnia, pani jest chora, pada deszcz. Plan wizualny pomaga przygotować dziecko na zmianę, zamiast ją ukrywać.

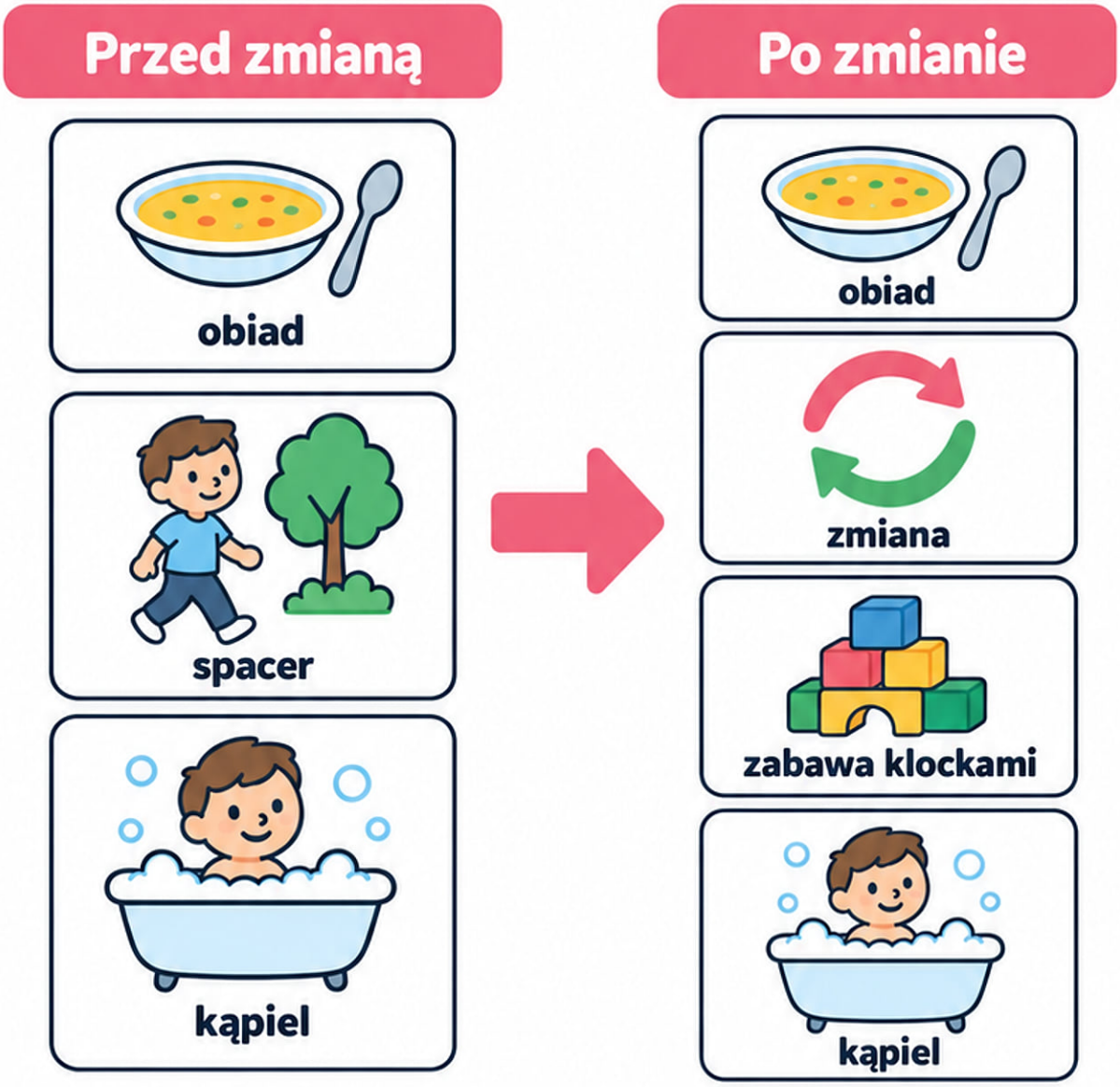

Jak mówić o zmianie?

1. Uprzedź jak najwcześniej i pokaż kartę „zmiana”.
2. Zdejmij starą kartę i przypnij nową na jej miejsce.
3. Powiedz krótko: „Pada deszcz. Zamiast spaceru są klocki”.
4. Pochwal dziecko, gdy spokojnie przyjmie zmianę.

Karty „zmiana”, „niespodzianka” i „odwołane” znajdziesz na stronie 29.

Moduł 2

Plansze do planowania dnia 2

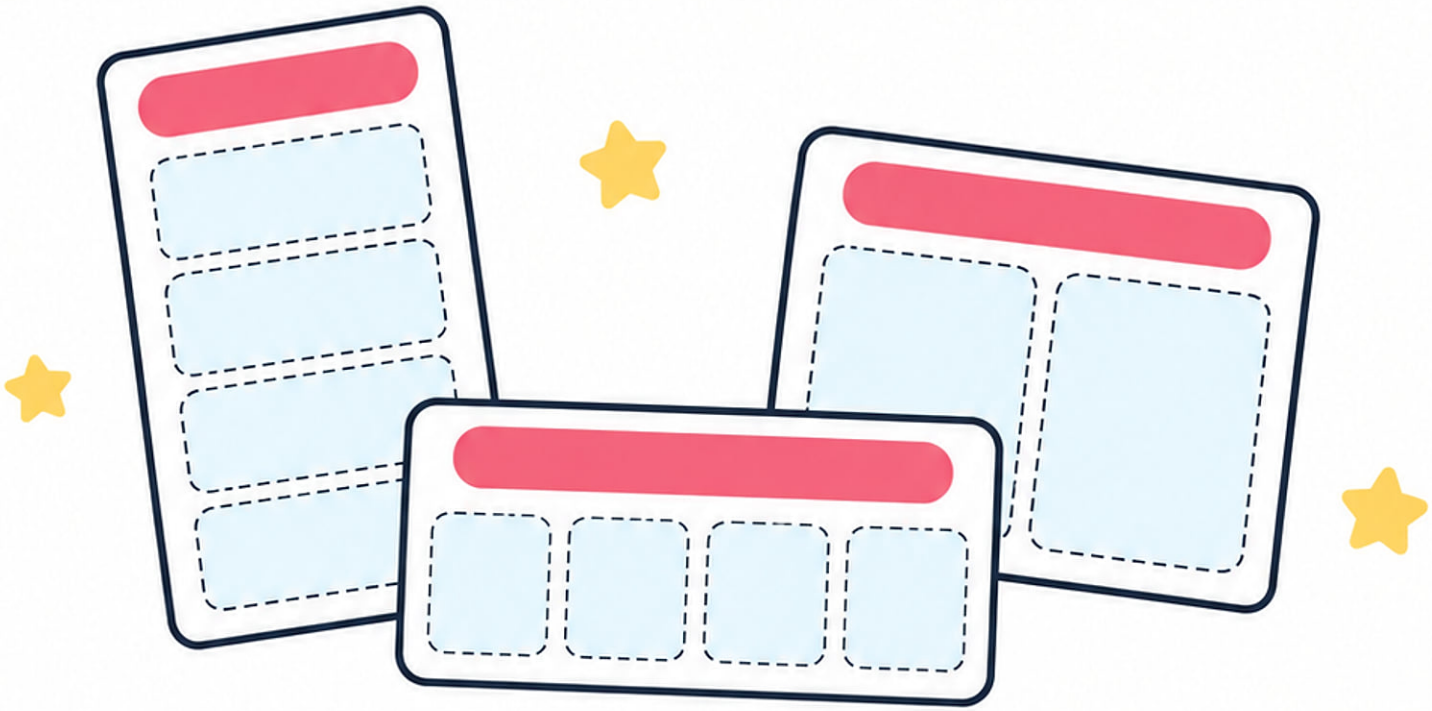

8 plansz do wydruku na każdą sytuację

Plan dnia – wersja pionowa

Imię: _____

	Co robię?	Gotowe
1.		✓
2.		✓
3.		✓
4.		✓
5.		✓
6.		✓
7.		✓
8.		✓

Jak używać?

Przypnij karty od góry do dołu w kolejności dnia. Po każdej czynności dziecko przenosi kartę do kolumny „Gotowe". Plansza mieści 8 kart – wystarczy na poranek, pobyt w przedszkolu albo całe popołudnie.

Plan dnia – pasek poziomy

Pasek na ławkę, biurko albo drzwi

Część 1

tu przyklej

Część 2

Jak używać?

Wytnij oba paski i sklej je w miejscu „tu przyklej”. Gotowy pasek ma 10 pól. Przypinaj karty od lewej do prawej. Pasek zajmuje mało miejsca, dlatego dobrze sprawdza się na ławce ucznia.

Najpierw – potem

Najpierw

Potem

Przykład

Jak używać?

W polu „Najpierw” przypnij czynność, którą dziecko ma wykonać. W polu „Potem” umieść coś przyjemnego.
To najprostszy plan i najlepszy początek nauki. Mów krótko: „Najpierw mycie rąk, potem podwieczorek”.

Teraz – za chwilę – później

Teraz

Za chwilę

Później

Jak używać?

Plansza pomaga dzieciom, którym trudno czekać. Pokazuje tylko trzy kroki, więc nie przytłacza. Gdy czynność z pola „Teraz” się skończy, przesuń karty w górę i dołóż nową na dole.

Plan dnia z zegarem

Kiedy?	Co robię?
 godz. _____	
 godz. _____	
 godz. _____	
 godz. _____	
 godz. _____	
 godz. _____	

Jak używać?

Narysuj wskazówki na zegarze markerem suchościeralnym i wpisz godzinę. Zalaminowaną planszę łatwo wytrzeć i używać jej codziennie.
To plan dla dzieci, które zaczynają poznawać zegar.

Plan tygodnia

Jak używać?

Wybierz najważniejsze wydarzenia tygodnia, na przykład basen albo wizytę u dziadków. Codziennie rano pokaż dziecku, jaki dziś dzień i co go czeka.

	Rano	Po południu	Wieczorem
Poniedziałek			
Wtorek			
Środa			
Czwartek			
Piątek			
Sobota			
Niedziela			

Plan wyjścia

Plan wyjścia zmieści się w kieszeni lub w torebce. Przed wyjściem przypnij kartę miejsca i karty czynności. Na dole dodaj kartę nagrody – coś miłego na koniec.

Dokąd idziemy?

Co po kolei?

1 2 3 4

Nagroda

Dokąd idziemy?

Co po kolei?

1 2 3 4

Nagroda

Tablica „Gotowe” i karta „Czekam”

Gotowe

tu przyklej kopertę

Tu trafiają karty zakończonych czynności. Dziecko widzi, ile już zrobiło.

Jak używać?

Kartę „Czekam” daj dziecku do ręki, gdy trzeba poczekać, na przykład w kolejce. Odliczajcie razem i zakrywajcie palcem kolejne cyfry. Przy jedynce czekanie się kończy.

Moduł 3

Karty obrazkowe 3

144 karty na każdy moment dnia

Karty 001–012

Poranek

001

pobudka

002

wstawanie z łóżka

003

zdejmowanie piżamy

004

ubieranie się

005

ścielenie łóżka

006

czesanie włosów

007

zakładanie skarpetek

008

zakładanie butów

009

zakładanie kurtki

010

zakładanie czapki

011

pakowanie plecaka

012

wyjście z domu

Wskazówka

Rano wystarczy 4–6 kart. Przygotuj plan poranka wieczorem, razem z dzieckiem, aby uniknąć porannego pośpiechu.

Higiena i toaleta

Karty 013–024

Wskazówka

Karty łazienkowe zalaminuj i przyklej na wysokości wzroku dziecka. Sekwencje mycia rąk i zębów znajdziesz na stronach 35 i 36.

013

toaleta

014

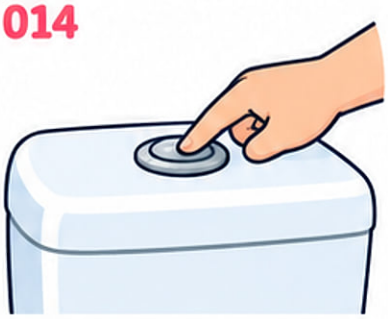

spuszczanie wody

015

mycie rąk

016

wycieranie rąk

017

mycie zębów

018

mycie twarzy

019

kąpiel

020

prysznic

021

mycie włosów

022

wycieranie się ręcznikiem

023

obcinanie paznokci

024

wydmuchiwanie nosa

Posiłki

Karty 025–036

025

śniadanie

026

drugie śniadanie

027

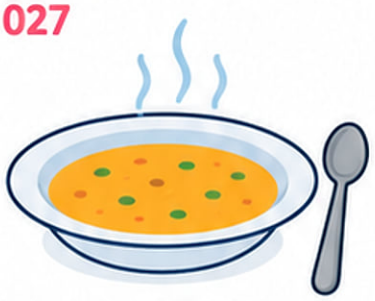

obiad

028

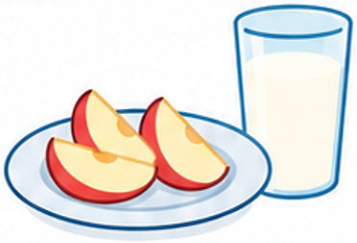

podwieczorek

029

kolacja

030

przekąska

031

picie wody

032

nakrywanie do stołu

033

jedzenie przy stole

034

nowa potrawa

035

sprzątanie ze stołu

036

zmywanie naczyń

Wskazówka

Karta „nowa potrawa" pomaga oswoić się z nieznanym jedzeniem.
Pokaż ją wcześniej i pozwól dziecku najpierw tylko popatrzeć na nowe danie.

Karty 037–048

Przedszkole i szkoła

037

przedszkole

038

szkoła

039

szatnia

040

zmiana obuwia

041

powitanie

042

zajęcia w kręgu

043

lekcja

044

przerwa w szkole

045

dzwonek

046

stołówka

047

świetlica

048

wyjście ze szkoły

Wskazówka

Rano pokaż dziecku w domu, jak będzie wyglądał dzień w przedszkolu lub w szkole. Drugi komplet kart możesz zostawić nauczycielce.

Zajęcia w klasie

Wskazówka
Na ławce ucznia wystarczy pasek z 3–5 kartami. Po każdej części zajęć uczeń sam odkłada kartę do koperty „Gotowe”.

049

czytanie

050

pisanie

051

rysowanie

052

malowanie

053
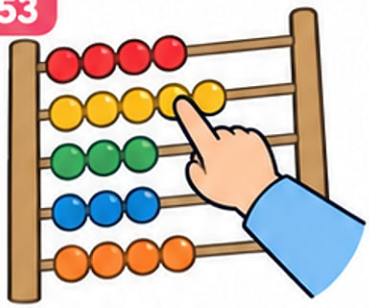
liczenie

054
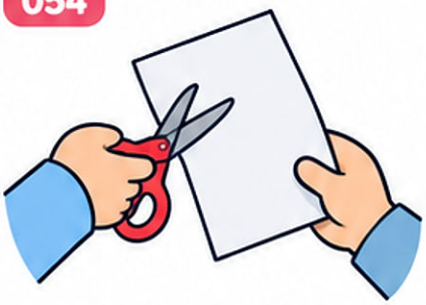
wycinanie

055

klejenie

056

śpiewanie

057

słuchanie

058

praca przy stoliku

059

praca w grupie

060

sprzątanie po zajęciach

Karty 061–072

Zabawa i czas wolny

061

zabawa klockami

062

układanie puzzli

063

zabawa samochodami

064

zabawa lalkami

065

gra planszowa

066

oglądanie książeczki

067

lepienie z plasteliny

068

słuchanie muzyki

069

czas na tablet

070

oglądanie bajki

071

kącik wyciszenia

072

zabawa z kolegą

Wskazówka

Karty zabawy dobrze sprawdzają się w polu „Potem“ na planszy „Najpierw – potem“. Pozwól dziecku wybrać jedną z 2–3 kart.

Ruch i zabawa na dworze

Karty 073–084

Wskazówka
Ruch pomaga się wyciszyć. Wstaw kartę ruchu do planu po dłuższym siedzeniu, na przykład po lekcji.

073

plac zabaw

074

huśtawka

075

zjeżdżalnia

076

piaskownica

077

jazda na rowerze

078

jazda na hulajnodze

079

spacer

080

gra w piłkę

081

bieganie

082

gimnastyka

083

basen

084

zabawa w ogrodzie

Wyjścia i miejsca

Karty 085–096

085

samochód

086

autobus

087

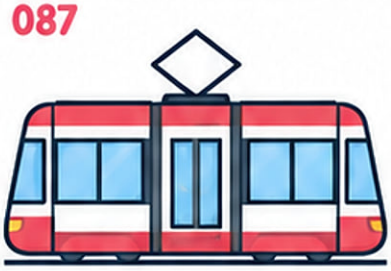

tramwaj

088

pociąg

089

sklep

090

piekarnia

091

apteka

092

park

093

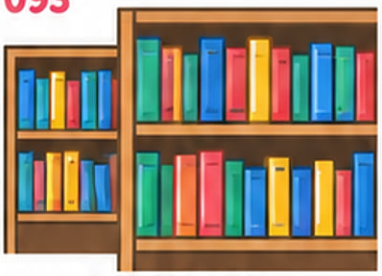

biblioteka

094

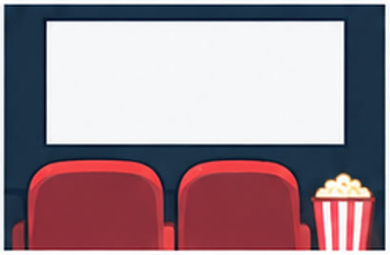

kino

095

restauracja

096

poczta

Wskazówka

Przed wyjściem przypnij kartę miejsca do planu wyjścia ze strony 15. Dziecko wie wtedy, dokąd jedzie i czego może się spodziewać.

Karty 097–108

Wizyty i ważne wydarzenia

097

lekarz

098

dentysta

099

fryzjer

100

terapeuta

101

logopeda

102

szczepienie

103

dziadkowie

104

goście w domu

105

urodziny

106

podróż

107

wycieczka

108

święta

Wskazówka

Wizyty u lekarza czy fryzjera bywają trudne. Pokaż kartę kilka dni wcześniej i opowiedz krok po kroku, co się wydarzy.

Popołudnie w domu

Wskazówka
Po powrocie do domu dziecko często potrzebuje chwili spokoju. Zaplanuj odpoczynek, zanim przyjdzie czas na obowiązki.

109

powrót do domu

110

przebieranie się

111

odpoczynek

112

drzemka

113

odrabianie lekcji

114

pomoc w kuchni

115

karmienie zwierzątka

116

sprzątanie zabawek

117

składanie ubrań

118

podlewanie kwiatów

119

rozmowa wideo z rodziną

120

wynoszenie śmieci

Karty 121–132

Wieczór i sen

121

zabawa wyciszająca

122

zakładanie piżamy

123

szykowanie ubrań na jutro

124

picie mleka

125

bajka na dobranoc

126

przytulanie

127

ulubiona przytulanka

128

kładzenie się do łóżka

129

kołysanka

130

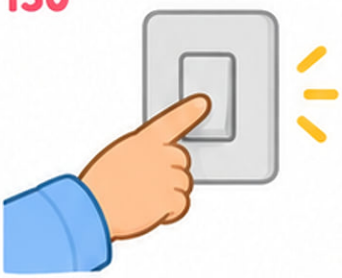

gaszenie światła

131

sen

132

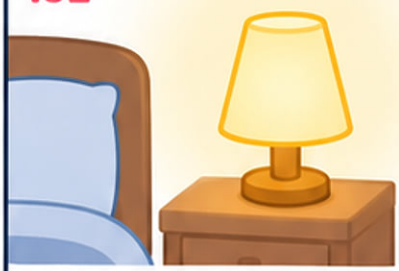

lampka nocna

Wskazówka

Wieczorny plan powinien wyglądać tak samo każdego dnia. Stała kolejność czynności pomaga dziecku się wyciszyć i łatwiej zasnąć.

Karty 133–144

⭐ Karty specjalne ⭐

Wskazówka

Przypinaj je obok zwykłych kart. „Zmiana” zapowiada nową sytuację, „przerwa” daje chwilę odpoczynku, a „wybór” pozwala dziecku samemu zdecydować.

133

zmiana

134

niespodzianka

135

hałas

136

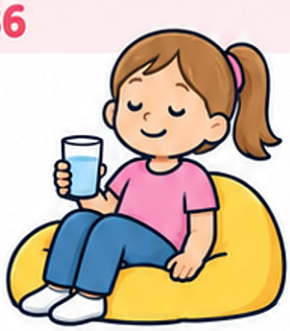

przerwa

137

koniec

138

jeszcze raz

139

proszę o pomoc

140

cisza

141

nagroda

142

wybór

143

odwołane

144

nowe miejsce

Moduł 4

Gotowe plany i sekwencje 4

Przykłady, które możesz od razu wykorzystać

Przykładowy plan: poranek w domu

Dla dziecka, które rano idzie do przedszkola lub do szkoły

Gotowe

001

pobudka

013

toaleta

004

ubieranie się

025

śniadanie

017

mycie zębów

008

zakładanie butów

Dlaczego taka kolejność?

Toaleta zaraz po wstaniu, śniadanie przed myciem zębów, a buty na samym końcu, przy drzwiach. Zielone ptaszki pokazują, że dwie pierwsze czynności są już zrobione.

Wskazówka

Na początku wystarczą 3–4 karty. Gdy dziecko radzi sobie z nimi samodzielnie, dodawaj kolejne.

Przykładowy plan: dzień w przedszkolu

Dziesięć kart od wejścia do przedszkola do powrotu do domu

Część 1

037

przedszkole

039

szatnia

040

zmiana obuwia

042

zajęcia w kręgu

026

drugie śniadanie

Część 2

073

plac zabaw

027

obiad

112

drzemka

051

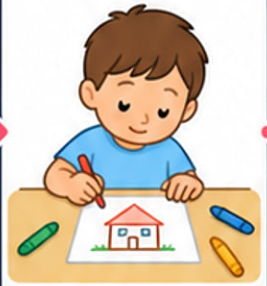

rysowanie

109

powrót do domu

Wskazówka

Nie musisz zapełniać wszystkich pól. Ustal plan z nauczycielką, aby w domu i w przedszkolu wyglądał tak samo.

Przykładowy plan: dzień w szkole

Kiedy?	Co robię?
 8:00	
 8:15	
 9:00	
 11:30	
 12:00	
 13:00	

Wskazówka

Godziny są przykładowe – wpisz te z planu lekcji ucznia. Przy każdej zmianie zajęć pokaż na zegarze, która jest godzina.

Przykładowy plan: popołudnie i wieczór

Popołudnie

109

powrót do domu

111

odpoczynek

028

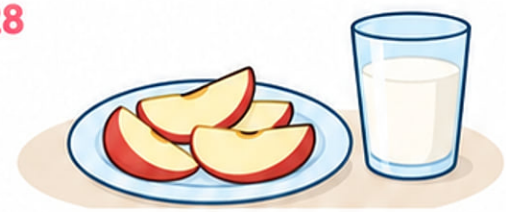

podwieczorek

113

odrabianie lekcji

073

plac zabaw

Wieczór

029

kolacja

019

kąpiel

122

zakładanie piżamy

125

bajka na dobranoc

131

sen

Dlaczego taka kolejność?

Po powrocie najpierw jest odpoczynek i podwieczorek, a potem lekcje, gdy dziecko ma więcej sił. Wieczór zawsze wygląda tak samo, dzięki temu łatwiej się wyciszyć.

Mycie rąk krok po kroku

Powieś planszę nad umywalką. Dziecko patrzy na obrazki i wykonuje kolejne kroki.

1

odkręcam wodę

2

moczę ręce

3

biorę mydło

4

pocieram dłonie

5

spłukuję mydło
i zakręcam wodę

6

wycieram ręce

✔ Gotowe!

Wskazówka

Na początku wykonujcie kroki razem i nazywajcie je na głos.
Pochwal dziecko za każdy krok, który wykona samodzielnie.

Mycie zębów krok po kroku

Powieś planszę przy lustrze w łazience, na wysokości wzroku dziecka.

1

nakładam pastę na szczoteczkę

2

myję górne zęby

3

myję dolne zęby

4

wypluwam pastę

5

płuczę buzię

6

płuczę szczoteczkę

Wskazówka

Zęby myjemy przez 2 minuty. Włącz ulubioną piosenkę dziecka – gdy się skończy, mycie zębów też się kończy.

Ubieranie się krok po kroku

Ułóż ubrania na łóżku w tej samej kolejności co na planszy.

1. zakładam majtki ☐

2. zakładam podkoszulek ☐

3. zakładam spodnie ☐

4. zakładam skarpetki ☐

5. zakładam bluzę ☐

6. zakładam buty ☐

7. zakładam kurtkę ☐

8. zakładam czapkę ☐

Wskazówka

Dziecko bierze ubrania po kolei i zaznacza każdy wykonany krok markerem suchościeralnym. Zimą dodaj szalik i rękawiczki, a latem pomiń kurtkę i czapkę.

Korzystanie z toalety krok po kroku

Te same kroki za każdym razem, w tej samej kolejności.

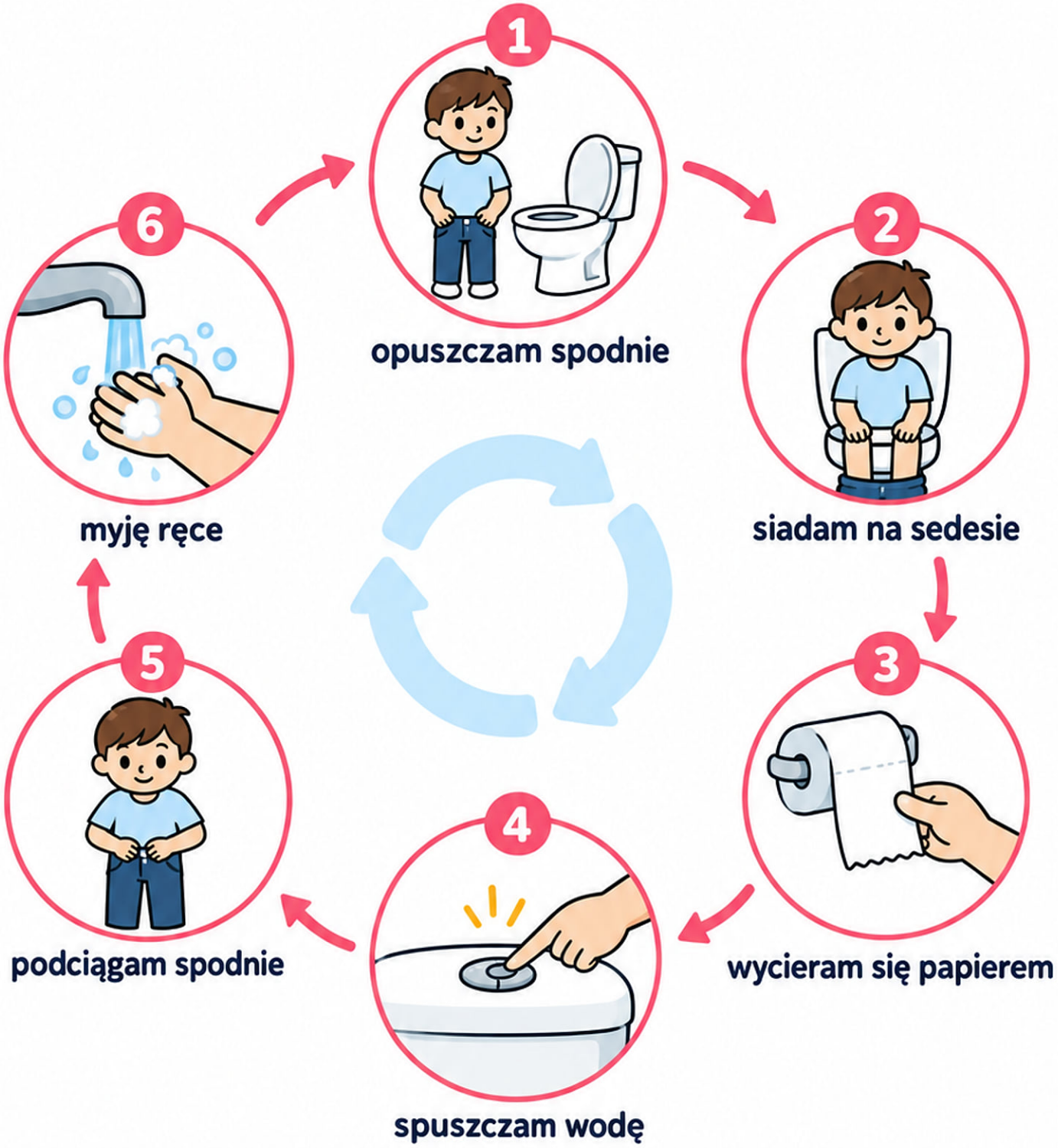

Wskazówka

Powieś planszę na drzwiach toalety, na wysokości wzroku dziecka. Koło pokazuje, że ta sama kolejność powtarza się za każdym razem.

Plan wyjścia: zakupy w sklepie

Dokąd idziemy?

089

sklep

Co po kolei?

085

samochód

090

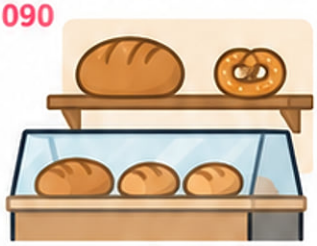

piekarnia

091

apteka

109

powrót do domu

Nagroda

073

plac zabaw

Co zabieramy?

- [ ] torba na zakupy
- [ ] lista zakupów
- [ ] butelka wody
- [ ] słuchawki wyciszające
- [ ] ulubiona przytulanka
- [ ] karta „Czekam”

Wskazówka

Przed wyjściem przejrzyjcie plan razem. W sklepie pokazuj dziecku, co teraz robicie. Gdy zrobi się za głośno, pokaż kartę „hałas” i zróbcie krótką przerwę.

Wskazówki na co dzień

1 **Mniej znaczy więcej**

Zacznij od kilku kart. Zbyt długi plan może przytłoczyć dziecko.

2 **Zawsze na widoku**

Plan powinien wisieć w stałym miejscu, na wysokości wzroku dziecka.

3 **Te same obrazki**

Używaj tych samych kart w domu, w przedszkolu i w szkole.

4 **Razem z dzieckiem**

Pozwól dziecku przypinać karty i wybierać spośród dwóch możliwości.

5 **Uprzedzaj o zmianach**

Pokaż kartę „zmiana", zanim coś się wydarzy, a nie po fakcie.

6 **Chwal za każdy krok**

Zauważaj nawet małe sukcesy. Pochwała buduje pewność siebie.

Każdy dzień może być trochę bardziej przewidywalny. Krok po kroku, karta po karcie – razem dacie radę!

